

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

до написання рефератів

по курсу «Вступ до спеціальності. Ознайомча практика»

Харків НТУ «ХПІ»

2023

Індивідуальним завданням з курсу «Вступ до спеціальності» є реферат.

Написання і захист реферату є важливою формою самостійної навчальної діяльності студентів. У «Тлумачному словнику української мови» дається таке визначення:

Реферат (від лат. *Referrate* – доповідати, повідомляти) – це:

1) усний або письмовий виклад наукової праці, результатів наукового дослідження, змісту книги, статті та ін.;

2) доповідь на будь-яку тему, написана, зроблена на основі критичного огляду літературних та інших джерел.

У зв'язку з цим навчальний реферат – це **самостійна творча робота студента**, що засвідчує його знання літератури з теми реферату, глибоке розуміння цієї теми, а також відображає власні професійні погляди автора реферату-майбутнього інженера на цю тему.

Структура реферату

Структура реферату містить такі елементи:

- титульний аркуш,
- зміст,
- вступ,
- основна частина (розділи, пункти і підпункти),
- висновки,
- список джерел, що використовуються
- додатки.

Титульний аркуш

Титульний аркуш містить найменування міністерства, якому підпорядкований навчальний заклад (Міністерство освіти і науки України); назву вищого навчального закладу (НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»); назву кафедри, де виконана робота (Кафедра «Автоматизовані електромеханічні системи»); курс, групу, прізвище, ім'я, по батькові автора; (див. додаток).

Зміст (план)

Після титульного аркуша розташовується зміст (план) (*аркуш не нумерується*), в якому містяться назви розділів і параграфів та вказуються сторінки.

Складання плану реферату необхідно розпочати ще на етапі вивчення літератури.

План – це точний і короткий перелік положень у тому порядку, в якому вони будуть розташовані в рефераті протягом розкриття теми. Чернетка плану під час роботи доповнюватиметься і змінюватиметься.

Існує два основні типи плану: простий і складний (розгорнутий). У простому плані зміст реферату поділяють на пункти, а в складному – на розділи і пункти та підпункти.

Грамотно побудований план реферату відповідає сформульованій темі, меті і завданням роботи. Треба уникати такого недоліку, коли назва розділу (пункту) плану повторює назву теми (частина не дорівнює цілому).

Зміст (план) реферату повинен відповідати кільком **основним вимогам**:

а) теми кожного розділу є рівноцінними за важливістю а самі розділи – приблизно однакові за обсягом;

б) варто охоплювати весь матеріал, що має відношення до теми. При цьому не треба наводити зайвої інформації;

в) теми і зміст окремих розділів не повинні повторюватися;

г) жоден із пунктів плану не може повторювати назви роботи.

Вступ.

Вступ обсягом 1-2 сторінки – важлива частина реферату. У ньому обґрунтовують актуальність обраної теми, формулюють мету і визначають завдання реферату, дають короткий загальний огляд наявної літератури та інших джерел інформації.

Основна частина.

Зміст реферату має відповідати його темі, меті і завданням. Послідовно потрібно розкрити всі передбачені планом питання, обґрунтовувати, пояснювати основні положення, підкріплюючи їх конкретними прикладами і фактами. Формулювати думки треба чітко, просто, правильно і недвозначно, а також прагнути логічно структурувати текст.

При цьому треба пам'ятати, що Ваш реферат читатиме викладач і прагнучиме зорієнтуватися в ньому, щоб швидко знайти відповідь на питання, які його цікавлять.

Звичайно, що оцінка за реферат, який написаний «суцільним текстом» (без заголовків, без абзаців, без виділення шрифтом найважливішої інформації та ін.) не може бути високою.

Треба висловлювати своє ставлення до того матеріалу, що використовується у рефераті. Всі міркування потрібно аргументувати. Варто прагнути, щоб виклад матеріалу був виразним і літературно грамотним, уникати повторень і марнослів'я. До того ж необхідно дотримуватися таких загальних правил:

- а) у наукових текстах не рекомендується вести мову від першої особи однини (судження краще висловлювати в безособовій формі);
- б) при згадуванні в тексті прізвища обов'язково перед ним ставити ініціали;
- в) кожний розділ (пункт) починати з нової сторінки;
- г) при використанні різних поглядів і наукових положень, цитат, витягів з літератури, необхідно посилатися на використане джерело.

Правила оформлення посилань на джерело

У рефераті відомості про використане першоджерело (бібліографічне посилання) подають після цитати у квадратних дужках: спочатку вказують номер джерела зі списку використаної літератури, а потім через кому наводять сторінку (сторінки) у тексті оригіналу, наприклад, [2, 145]; [4, 38-40].

Висновки.

Висновки – самостійна частина реферату, в якій не слід просто переказувати зміст роботи. У них потрібно висвітлити такі аспекти:

а) оцінити ступінь досягнення мети і виконання завдань роботи;

б) виділити нові аспекти, дискусійні питання, що підлягають подальшому вивченню;

в) визначити, що є цінним у реферованих роботах, що вимагає додаткового аналізу й уточнення, а що викликає сумніви.

Обсяг висновків – 1-2 сторінки.

Тему реферату визначає викладач.

Список джерел, що використовуються (бібліографія)

Кількість опрацьованих і використаних першоджерел має бути достатньою для повного розкриття теми реферату. Список складають за алфавітом і нумерують.

Відомості про книгу подають у такому порядку:

- прізвище, ініціали автора (авторів);

- назва, підзаголовок;

- вихідні дані (місце видання, видавництво і рік видання, кількість сторінок).

Приклад: Грабченко А.І., Клепиков В.Б., Доброскок В.Л., Крижний Г.К., Аніщенко М.В., Кутовий Ю.М., Пшеничников Д.О., Геращенко Я.Н. Вступ до мехатроніки. Навч. посібник.-Х.:НТУ «ХП», 2014.-274 с.

Якщо йдеться про статтю, надруковану в збірнику або журналі, то після автора і назви публікації вказують також:

- назву збірника, журналу, газети;

- місце видання і рік видання (якщо збірник);

- рік, номер журналу або дату виходу газети, сторінку.

Приклад:

1. Корніяка О.М. Педагогічна діяльність і культура педагогічного спілкування // Практична психологія та соціальна робота. – 2003. – №1. – С. 38-43.
2. Чепелева Н.В. Діалог як механізм творчої діяльності // Психологія: Зб. наук. праць. – К.: НПУ, 1998. – Вип. 2. – С. 3-11.

У бібліографічному описі не дозволяється скорочувати прізвища авторів, а також заголовки книг і статей. Скорочують тільки назви міст: Київ (К.), Харків (Х.), назви інших міст пишуть без скорочень.

При використанні відомостей з Інтернету обов'язково потрібно посилатися на відповідний електронний ресурс, наприклад: Сайт кафедри автоматизованих електромеханічних систем Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут».

Зміст додатка

Додаток міститься після «Списку використаних джерел» і включає матеріали, що доповнюють основний текст реферату. Це можуть бути таблиці, схеми, ілюстрації, фото, словник термінів, афоризми та ін. Додаток є бажаною, але не обов'язковою частиною реферату.

Вимоги до оформлення реферату

Текст роботи пишуть розбірливо з одного боку аркуша (формат А-4) з широкими полями ліворуч, сторінки пронумеровують. Одночасно чітко виділяють (кольором, підкресленням, відступом) окремі частини (абзаци), розділи, пункти і підпункти. Варто уникати скорочення слів.

Якщо текст реферату набирається на комп'ютері, треба дотримуватися ще й таких правил:

- набір тексту здійснюється стандартним 14 шрифтом Times New Roman;
- назви розділів краще набирати 14-им шрифтом (усі великі напівжирні), а пункти і підпункти виділяти напівжирним курсивом;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- відступ в абзацах – 1,25 см;

- текст реферату необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів:
лівий – 25 мм, правий – 15 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм;
- нумерація сторінок зверху посередині;
- обсяг реферату – не менше 25 сторінок.

Для захисту реферату необхідно заздалегідь підготувати тези виступу та бути готовим для відповідей на запитання викладача.

Термін виконання індивідуального завдання визначає викладач.

ДОДАТОК

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра «Автоматизовані електромеханічні системи»

РЕФЕРАТ

НА ТЕМУ (НАЗВА ТЕМИ)

З дисципліни «Вступ до спеціальності»

Виконав: студент (прізвище та ініціали, група)

Викладач: Воїнов В.В.

Харків 2023